

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. +370 5 266 4201, faks. +370 5 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Reglamento (ES) 2023/1230 įgyvendinimo“ projektą (toliau – Projektas).

Toliau dėstomoje lentelėje pateikta informacija apie Projektu teikiamus pasiūlymus ir jiems įgyvendinti svarbi informacija.

1. Projektu sprendžiama problema ir jos priežastys

2023 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1230 dėl mašinų, kuriuo panaikinamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB ir Tarybos direktyva 73/361/EEB, bendrai Europos Sąjungos valstybėse narėse bus taikomas nuo 2027 m. sausio 20 d. vietoj nuo šios datos panaikinamos 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/42/EB dėl mašinų, iš dalies keičiančios Direktyvą 95/16/EB. Reglamento (ES) 2023/1230 atskirų nuostatų taikymui užtikrinti būtini tam tikri nacionaliniai veiksmai – nacionalinių institucijų paskyrimas, funkcijų paskirstymas ir kt. Iš esmės atitinkami sprendimai, įgyvendinant Direktyvą 2006/42/EB, šiuo metu priimti ir įtvirtinti Techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl Techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“ (toliau – Techninis reglamentas „Mašinų sauga“). Tačiau šie sprendimai, nekeičiant jų esmės, turi būti pritaikyti ir Reglamentui (ES) 2023/1230. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“ nuo 2027 m. sausio 20 d. turės būti pripažintas netekusiu galios.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė (siūlomas problemos sprendimas)

Projekto tikslas – paskirstyti valstybės institucijų funkcijas pagal Reglamento (ES) 2023/1230 reikalavimus (analogiškai kaip Techniniame reglamente „Mašinų sauga“ dėl Direktyvos 2006/42/EB), siekiant tinkamai jį įgyvendinti. Pvz., numatoma, kad rinkos priežiūros institucijos ir su tuo susijusias funkcijas ir toliau atliks Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (mašinų, skirtų neprofesionaliems naudotojams, susijusių gaminių ir iš dalies sukomplektuotų mašinų) ir Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) (mašinų, skirtų profesionaliems naudotojams, ir susijusių gaminių). Taip pat numatoma, kad Reglamento (ES) 2023/1230 6 straipsnio 9 dalyje nurodytus duomenis ir informaciją apie kiekvieną mašinų ar susijusių gaminių kategoriją (pagal šabloną, nustatytą 2024 m. liepos 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2024/1922, kuriuo nustatomas valstybių narių renkamų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/1230 6 straipsnio 5 dalies a–d punktuose nurodytų duomenų ir informacijos šablonas, pagal Reglamento (ES) 2023/1230 6 straipsnio 10 dalį) Europos Komisijai teiks Valstybinė darbo inspekcija (pirmą kartą tokia informacija turi būti pateikta ne vėliau kaip 2025 m. liepos 20 d., o vėliau – kas penkerius metus), gavusi Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos duomenis ir informaciją. Paskiriant ir notifikuojant įstaigas, paskirtas gaminių (mašinų, susijusių gaminių ir iš dalies sukomplektuotų mašinų) atitikties vertinimo procedūroms pagal Reglamentą (ES) 2023/1230

atlikti (šiuo metu tokių įstaigų Lietuvoje nėra), turi būti vadovaujamosi Lietuvos Respublikos atitikties vertinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 4 d. nutarimo Nr. 674 „Dėl Atitikties vertinimo įstaigos paskyrimo atlikti gaminių atitikties vertinimo procedūras ir pranešimo Europos Komisijai, Europos Sąjungos ir kitoms valstybėms (notifikavimo) tvarkos aprašo patvirtinimo ir Vyriausybės įgaliotų institucijų paskyrimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 674) nuostatomis (tam tikras funkcijas šioje srityje atlieka Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Nacionalinis akreditacijos biuras). Taip pat Projektu numatoma, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija turės teikti informaciją apie taikomas su notifikavimu susijusias procedūras Europos Komisijai pagal Reglamento (ES) 2023/1230 29 straipsnį, o su tuo susijusią informaciją pagal kompetenciją jai teiks Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projektu taip pat numatoma, kad Reglamento (ES) 2023/1230 5 straipsnyje nurodytus žmonių, įskaitant darbuotojus, apsaugos mašinų ar susijusių gaminių įrengimo ar naudojimo metu reikalavimus pagal poreikį galės nustatyti Valstybinė darbo inspekcija. Reglamento (ES) 2023/1230 20 straipsnio 8 dalyje nurodytą informaciją dėl bendrųjų specifikacijų neatitikties Reglamento (ES) 2023/1230 III priede nustatytiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams Europos Komisijai pagal poreikį galės teikti Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Valstybinė darbo inspekcija ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba.

Taip pat nustatoma, kad Reglamento (ES) 2023/1230 21 straipsnio 2 dalyje ir 22 straipsnio 2 dalyje nurodyta reikalaujama ES atitikties deklaracijos ir ES įmontavimo deklaracijos kalba yra valstybinė lietuvių kalba. Be to, nustatoma, kad kitose nuostatose (numatančiose „lengvai suprantamos kalbos“ (anglų k. *a language easily understood*) vartojimą) nurodyti duomenys ir informacija turi būti pateikiami naudotojams, rinkos priežiūros institucijoms, kompetentingoms nacionalinėms institucijoms ir kitiems subjektams taip pat valstybine lietuvių kalba.

Apie Lietuvoje nustatytas sankcijas už Reglamento (ES) 2023/1230 pažeidimus ekonominės veiklos vykdytojams (pagal Reglamentą (ES) 2023/1230 taikytinas nuo 2026 m. spalio 20 d.) ne vėliau kaip 2026 m. spalio 20 d. (ir po vėlesnių joms įtakos turinčių pakeitimų) Europos Komisijai turės pranešti Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projekto tam tikrų nuostatų įsigaliojimas suderintas ir nustatytas pagal skirtingas Reglamento (ES) 2023/1230 nuostatų įsigaliojimo datas.

Projektu siūlomiems sprendimams veiksmingų alternatyvų (įskaitant administracines ir (ar) organizacines priemones, nekeičiant teisinio reguliavimo) neišvengiama. Tikimasi, kad, priėmus Projektu siūlomus sprendimus, bus visiškai išspręstos nustatytos problemos.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas

Įgyvendinant pasiūlymus, pagal kompetenciją dalyvaus Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Nacionalinis akreditacijos biuras, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba ir Valstybinė darbo inspekcija, kurios yra visiškai pasirengusios atlikti joms pavedamas funkcijas (pažymėtina, kad dauguma funkcijų, kurios nėra naujos, šiuo metu jau atliekama pagal Techninį reglamentą „Mašinų sauga“).

4. Pasiūlymų įgyvendinimo kaštai (lėšų poreikis einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais bei jo finansavimo šaltinis)

Projektu teikiamsi pasiūlymams įgyvendinti papildomų Lietuvos Respublikos valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės. Sutaupyti lėšų neplanuojama. Preliminariai vertinant, administracinė našta ūkio subjektams nesikeičia, nes esamo teisinio reguliavimo esmė nekeičiama (nesiūloma nustatyti naujų, naikinti ir (ar) keisti galiojančių įpareigojimų (informacinių) ūkio subjektams). Reglamente (ES) 2023/1230 nustatytiems įpareigojimams iš esmės tapatūs įpareigojimai šiuo metu nustatyti Techniniame reglamente „Mašinų sauga“, kuriuo perkeltos ir įgyvendinamos Direktyvos 2006/42/EB nuostatos.

Taip pat pažymėtina, kad įpareigojimai (informaciniai) ūkio subjektams pagal naują reglamentavimą nustatomi tiesioginio taikymo ES teisės akte (Reglamente (ES) 2023/1230), o Lietuvoje notifikuotųjų įstaigų mašinų srityje nėra, t. y. nėra subjektų, kuriems tokie įpareigojimai taikomi.

<p>5. Laukiamas rezultatas ir nauda bei juos patirsiantys subjektai ir asmenų grupės</p> <p>Suderinus Europos Sąjungos ir nacionalinės teisės reguliavimą, laukiama teigiamo rezultato (naudos), kurio (kurios) netiesioginį poveikį patirs mašinų srities rinkos priežiūros institucijos (Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba ir Valstybinė darbo inspekcija), mašinų naudotojai ir kiti suinteresuoti asmenys.</p> <p>Neigiamas poveikis nenumatomas.</p>
<p>6. Rodikliai, pagal kuriuos bus stebimas sprendimo įgyvendinimas</p> <p>6.1. Stebimas rodiklis (kiekybinis) – iki 2025 m. liepos 20 d. Europos Komisijai (kopija – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai) pateikti Reglamento (ES) 2023/1230 6 straipsnio 9 dalyje nurodyti duomenys ir informacija apie kiekvieną mašinų ar susijusių gaminių kategoriją (pagal šabloną, nustatytą Įgyvendinimo reglamentu (ES) 2024/1922) – 1 pranešimas.</p> <p>Už rodiklio stebėseną ir tinkamą / netinkamą priemonės įgyvendinimo nustatymą bus atsakinga Valstybinė darbo inspekcija, nuo kurios parengto ir pateikto pranešimo priklausys rodiklio įgyvendinimas.</p> <p>Rodiklio įgyvendinimas nustatomas vieną kartą – 2025 m. liepos 20 d.</p> <p>Jeigu pateikto rodiklio stebėsenos duomenys rodytų, kad sprendimas įgyvendinamas netinkamai, atitinkamų veiksnių turi imtis rodiklio stebėseną atliekanti institucija pagal kompetenciją.</p> <p>6.2. Stebimas rodiklis (kiekybinis) – iki 2026 m. spalio 20 d. Europos Komisijai pranešta apie Lietuvoje nustatytas sankcijas už Reglamento (ES) 2023/1230 pažeidimus – 1 pranešimas.</p> <p>Už rodiklio stebėseną ir tinkamą / netinkamą priemonės įgyvendinimo nustatymą bus atsakinga Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, nuo kurios parengto ir pateikto pranešimo priklausys rodiklio įgyvendinimas.</p> <p>Rodiklio įgyvendinimas nustatomas vieną kartą – 2026 m. spalio 20 d.</p> <p>Jeigu pateikto rodiklio stebėsenos duomenys rodytų, kad sprendimas įgyvendinamas netinkamai, atitinkamų veiksnių turi imtis rodiklio stebėseną atliekanti institucija pagal kompetenciją.</p>
<p>7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas</p> <p>Projektu neįgyvendinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos.</p>
<p>8. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas</p> <p>Projektu į nacionalinę teisę perkeliamos ir įgyvendinamos Europos Sąjungos teisės akto – Reglamento (ES) 2023/1230 – nuostatos, nurodytos prie šio rašto pridėtoje atitikties lentelėje, esančioje ir Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS). Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS).</p> <p>Kitas su Projektu susijęs tiesiogiai taikomas Europos Sąjungos teisės aktas, kuris nėra įgyvendinamas, – 2024 m. liepos 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/1922, kuriuo nustatomas valstybių narių renkamų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/1230 6 straipsnio 5 dalies a–d punktuose nurodytų duomenų ir informacijos šablonas.</p>
<p>9. Notifikavimas² Europos Komisijai</p> <p>Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai (jame nėra nuostatų, kurios būtų laikomos techninėmis specifikacijomis). Be to, Projektas parengtas vadovaujantis tiesioginio taikymo privalomu Europos Sąjungos teisės aktu ir jo laikantis.</p>
<p>10. Pranešimas³ Europos Komisijai dėl paslaugų teikimo laisvės</p> <p>Pranešimas dėl Projekto Europos Komisijai neteiktinas.</p>

¹ Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“

² Pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus

³ Pagal Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“, reikalavimus

11. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas	
Neatliekamas vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 4 punktu, nes Projektu nenumatoma reglamentuoti iki tol nereglementuotus santykius ir iš esmės keisti teisinį reguliavimą.	
12. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios	
Pritarus Projektu teikiama pasiūlymams, iki jų įsigaliojimo (2027 m. sausio 20 d.) reikės (atsakinga Socialinės apsaugos ir darbo ministerija):	
12.1. pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymą Nr. 28 „Dėl Techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;	
12.2. pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymą Nr. 113 „Dėl techninio reglamento „Kėlimo reikmenys. Sertifikavimas ir ženklavimas“ patvirtinimo“;	
12.3. parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 27 d. nutarimo Nr. 1482 „Dėl institucijų, įgaliotų tvirtinti privalomuosius produktų saugos reikalavimus ir nustatyti jų atitikties vertinimo tvarką, paskyrimo“ pakeitimo projektą ir jį pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei (patikslinti gaminius, priskirtus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompetencijai; kitų pakeitimų apimtis paaiškėtų priėmus Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo Nr. VIII-1206 pakeitimo įstatymo projektą).	
13. Informacija apie sąvokų ir jas apibrėžiančių terminų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka	
Projektu nekeičiamos galiojančios sąvokos ir (ar) jų apibrėžtys ir nesiūloma apibrėžti naujų.	
14. Konsultavimasis su visuomene	
14.1. Konsultavimosi tikslas	Išsiaiškinti suinteresuotų asmenų nuomonę ir pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS) paskelbto Projekto
14.2. Konsultavimosi būdas	Projekto paskelbimas TAIS
14.3. Konsultavimosi trukmė	10 darbo dienų
14.4. Suinteresuoti asmenys	Mašinų srities suinteresuoti asmenys (fiziniai ir juridiniai asmenys, ekspertai, asociacijos, nevyriausybinės organizacijos, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kiti subjektai), kuriuos tiesiogiai ar netiesiogiai paveiks ar gali paveikti numatomas teisinis reguliavimas
14.5. Apibendrinti konsultavimosi rezultatai	Pastabų ir pasiūlymų negauta
15. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis	
15.1. Derinimo būdas	Projektas paskelbtas TAIS
15.2. Derinimo terminas	10 darbo dienų
15.3. Suinteresuotos institucijos ir suinteresuoti asmenys, pateikę pastabų ir pasiūlymų	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Valstybinė darbo inspekcija, Nacionalinis akreditacijos biuras
15.4. Derinimo rezultatai	Projektas patikslintas pagal suinteresuotų institucijų pastabas ir pasiūlymus. Dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, atsižvelgta iš dalies ir jų nepavyko suderinti darbo tvarka, teikiama derinimo pažyma.
15.5. Apibendrinti derinimo rezultatai	Pastabas ir pasiūlymus pateikė Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Teisingumo ministerija. Projektą be pastabų suderino Valstybinė darbo inspekcija ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba. Per nustatytą terminą išvadų nepateikė Nacionalinis akreditacijos biuras.

	<p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 33 punktu, buvo organizuoti suinteresuotų institucijų pasitarimai, siekiant pašalinti nesutarimus (2024 m. spalio 2 d. nuotolinis pasitarimas įvyko su Teisingumo ministerijos atstovais, 2024 m. spalio 9 d. – su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atstovais). Dauguma pastabų ir pasiūlymų aptarta ir suderinta darbo tvarka bei pasitarimų metu, atitinkamai pataisytas Projektas, tačiau 2 pastabų ir pasiūlymų galutinai suderinti nepavyko.</p>
16. Projekto iniciatorius	
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	
17. Projekto rengėjai	
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo aplinkos skyriaus vyresnysis patarėjas Aleksandras Tolstojus, tel. +370 615 67 632, el. p. aleksandr.tolstoj@socmin.lt	
18. Kita, Ministerijos nuomone, reikalinga informacija	
Nėra	

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 3 lapai.
2. Projekto ir Reglamento (ES) 2023/1230 atitikties lentelė, 46 lapai.
3. Projekto derinimo pažyma, 3 lapai.
4. Suinteresuotų institucijų išvados, 8 lapai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Vytautas Šilinskas

Aleksandras Tolstojus, tel. +370 615 67 632, el. p. aleksandr.tolstoj@socmin.lt